DET NORSKE HAGESELSKAP

Årsrapport 2018

DET NORSKE HAGESELSKAP

Viktig samfunnsnyttig frivillig innsats

Norge ligger på verdenstoppen i frivillig arbeid. Vi velger å tro at det ikke er tilfeldig!

For de fleste av oss er det viktig at vår frivillige innsats har reell nytte for samfunnet, og at vi får brukt vår kompetanse.

I et mylder av tilbud, velger vi å delta i den organisasjonen som vi opplever å høre hjemme i, som har de samme verdiene som vi selv har og som deler synet på hva som er viktig.

Hageselskapets hovedoppgave er å informere og inspirere til samfunnsnyttig innsats.

Frivillighetens funksjoner i samfunnet er mange. Vi skaper et engasjement i nærmiljøene, vi bryr oss og er viktige kanaler for påvirkning. Og vi inkluderer hverandre i et positivt sosialt fellesskap. Når hverdagen er travel og vi opplever at tiden ikke strekker til – ja, kanskje nettopp da er hagelaget ditt det pustehullet du virkelig trenger!

I 2018 hadde 2 av 3 nordmenn utført frivillig arbeid. Rundt 50% av nordmenn som ikke er frivillige i dag kan tenke seg å utføre frivillig arbeid. For at disse skal engasjere seg, sier 51% at de vil være frivillige om de kan være til nytte og bidra med noe, 40% mener at de må brenne for saken eller aktiviteten. 44% sier det frivillige arbeidet må ha en verdi for samfunnet.

Det norske hageselskap så dagens lys i 1884, og er en av Norges eldste organisasjoner.

Gleden av å dyrke jorden, spise egendyrkede grønnsaker og la blikket hvile på hagens blomsterflor går aldri av moten. Uansett alder. Uansett kjønn. Uansett dyrkingsareal.

Og det er plass til mange i vår frivillige familie! Undersøkelser viser at flere gjerne blir med, dersom noen ønsker dem velkommen inn! Har du spurt naboen din?

Vi ønsker alle velkommen i vårt jordnære fellesskap!

Tove Berg
Direktør

DET NORSKE HAGESELSKAP

Hageselskapet – Full fres i kjøkkenhagen

Hageselskapet fastslår:
Økt livskvalitet gjennom grønne opplevelser

Stadig flere vil dyrke miljøvennlig mat på et lite hageareal. Og Hageselskapet byr på kunnskap for å hjelpe hage- og balkongbønder med å lykkes.

Det norske hageselskap (grunnlagt 1884) er en landsomfattende, frittstående og ideell kultur- og miljøorganisasjon som er åpen for alle.

Organisasjonen består av 330 hagelag landet over, hvorav 270 er aktive med eget styre. 1500 tillitsvalgte, 22 000 medlemmer, 19 regionavdelinger og administrasjon med 8 ansatte i Oslo.

Hageselskapet arbeider for bedre livskvalitet gjennom grønne opplevelser. Vårt formål er å fremme hageglede, bærekraftig hagekultur og landskapspleie, samt grønne omgivelsers positive helseeffekt for det enkelte menneske, familien og samfunnet. Vi skal derfor være den selvfølgelige kunnskaps-, informasjons- og interesseorganisasjon for alle hageinteresserte i Norge. Med hage mener vi alt fra den private balkong, terrasse, hage, fellesareal i boligområder og offentlige anlegg, til store kulturlandskap.

Vi er opptatt av å bistå den stadig voksende gruppen med nye hageeiere, som deler våre grønne ambisjoner og gleder. De er opptatt av klodens framtid, har en stor interesse for helse, matlaging og egenproduserte, velsmakende råvarer. I en liten vinduskarm kan det sås store drømmer – og en pallekarm kan romme et lite paradis. Hageeiere, balkongbønder og parsellhage-entusiaster finner alle plass innenfor et romslig hagebegrep.

Fagekspertene våre som besvarer henvendelser fra medlemmene, melder om økende antall spørsmål knyttet til grønnsaksdyrking. Norsk Hagetidend, landets eldste og største hagemagasin for norske forhold, gis ut av Hageselskapet og er en del av medlemstilbudet vårt. I år har bladet hatt en populær serie om grønnsaksdyrking ved Maria, tillitsvalgt i organisasjonen og populær blogger. Kunnskap om dyrking har hoppet over minst én generasjon i mange familier, som følge av urbanisering og endret levesett, så etterspørselen etter kunnskapsrike, dyktige formidlere er stor. Hagelagene våre følger opp med å tilrettelegge sine kurs- og foredragstilbud rettet mot interessen for å dyrke egen mat.

Hagelagene har en rekke tilbud for både barn og voksne hele året igjennom. Kunnskap formidles og det foregår omfattende, lokal dugnadsinnsats. Bredden og fantasien i tilbudet er beundringsverdig. Og det handler ikke bare om planter. I hagelagsregi kan du lære å støpe i betong, bygge murer, anlegge hagedam – og sveise. Kurset var opprinnelig ment å trekke noen flere menn til laget, men ble raskt fulltegnet av 90 prosent sveiseklare kvinner. I hagelagsregi bytter frø og planter eiere. Tilbudene rettet mot barn er stadig økende. De inviteres til å så om våren, lage påske- og julepynt før høytidene. På mindre steder er hagelaget ofte som en hjørnesteinsbedrift i lokalsamfunnet. De har en rekke egne arrangementer og deltar ofte som medarrangør i andres, og bidrar til å skape samhold og styrke fellesskapsfølelsen.

Hageselskapet forvalter og tildeler midler fra Olaf Billes legat for blomsterhagens utvikling. Legatets formål er å øke interessen for hageblomster, spesielle undersøkelser på hagebrukets område og norsk fruktdyrking ved tildeling til enkeltmennesker eller institusjoner.

Hagelagene står for aktivitetene lokalt. 14 regionavdelinger ga ut programheftet «Hva skjer 2018» til bruk overfor nye medlemmer og for å spre informasjon om egen virksomhet lokalt. Hagelagene byr på kunnskap og hageglede gjennom kurs, foredrag, turer, hagevandringer, planteloppemarkeder og plante- og frøbytte. I tillegg kommer sosiale tilbud og omfattende dugnadsinnsats. Administrasjonen drifter organisasjonen, utgir Norsk Hagetidend og gjennomfører prosjekter i samarbeid med eller på oppdrag fra offentlige myndigheter og næringsliv.

DET NORSKE HAGESELSKAP

Hageselskapets formål er å fremme hageglede, bærekraftig hagekultur og landskapspleie, samt grønne omgivelsers positive helseeffekt for det enkelte menneske, familien og samfunnet.

Hageselskapet er opptatt av å inkludere grupper av mennesker som trenger en utstrakt hånd, gjennom tilrettelagte grønne prosjekter. Etablering og stell av sansehager for eldre med demenssykdom, engasjerer mange av hagelag og medlemmer. Flyktninger integreres over spader og vannkanner i kjøkkenhager, sammen med dyrkeglade hagelagsfolk.

Prosjektet GRO – god helse gjennom grønne opplevelser, ble videreført i år. En gruppe mennesker i en vanskelig livssituasjon har dyrket spiselige vekster sammen, med veiledning fra Hageselskapet, Solvang kolonihage og med støtte fra Bydel Nordre Aker. Deltakerne har forsert dørstokkmila, og noen har gjort nye, spennende veivalg etter at prosjektet hadde gitt dem framdrift og framtidstro.

Planteloppemarkeder er vårens vakreste eventyr i hageselskapssammenheng. Flotte, kortreiste planter bytter eier innenfor samme distrikt – og til hyggelige priser. Det hele skjer på forsvarlig og forskriftsmessig vis for å unngå spredning av skadegjørere. Det legges ned en stor, frivillig arbeidsinnsats blant medlemmer og tillitsvalgte i arrangementene, som er viktige inntektskilder for virksomheten i hagelagene. Det er også stor bevissthet og ansvarlighet knyttet til spredning av forbudte planter. Humla er fortsatt en god venn av huset! Det holdes flere kurs i hagelagsregi hvert år om tilrettelegging for insektsvennlige hager.

I 2018 gikk også arrangementet *1000 åpne hager* av stabelen, som finner sted landet over annet hvert år. Hagebesøk er alltid populært, her finner man inspirasjon og treffer likesinnede. Vel 270 hageeierne åpnet hageporten, på nokså unorsk vis, inviterte kjente og ukjente inn, og kunne melde om godt besøk, godt vær og god stemning.

Organisasjonen

Vårt øverste organ
Representantskapet er organisasjonens høyeste myndighet og er sammensatt av to representanter fra hver regionavdeling og landsstyret.

Landsstyret
Styret i Det norske hageselskap ble valgt av representantskapet 6. mai 2017.

Dordi Anne Hyldbakk, styreleder
Odd A. Westersjø, nestleder
Kari Helle Vik, styremedlem
Hege Schei, styremedlem
Wiggo Tårnes, styremedlem
Jorunn Amdal, styremedlem (ansattes representant)
Heidel Marie Karlsen, varamedlem

Æresmedlemmer

Personer som har gjort en særdeles fremragende innsats for hagesaken og organisasjonen gjennom praktisk eller vitenskapelig arbeid, har gjort seg fortjent til hedersbevisningen. Æresmedlemmer utnevnes av landsstyret. Antall æresmedlemmer kan ikke være høyere enn 20.

Det norske hageselskap har følgende æresmedlemmer:
Eli Kjær
Mari Kollandsrud
May Sandved
Egil Hansen
Liv Todnem

Kongelig beskytterskap

H.M. Dronning Sonja er Det norske hageselskaps høye beskytter.

DET NORSKE HAGESELSKAP

Faste aktiviteter og tilbud

En rekke av Hageselskapets aktiviteter og tilbud gjentar seg årlig

Norsk Hagetidend er landets største hageblad og tilrettelagt for norske forhold. Bladet er svært populært og oppgis som viktigste grunn til medlemskap i Hageselskapet ifølge vår medlemsundersøkelse. Bladet leses grundig og oppbevares lenge, opplaget er på 25 000 mens lesertallet er 93 000. Bladet, som er et av landets eldste magasiner, kommer ut med 10 utgaver årlig og har som mål å inspirere, øke kunnskap og hjelpe leserne til å lykkes med egne hageprosjekter. Andelen lesestoff som handler om småskala grønnsaksdyrking, urbant landbruk og hageglede på liten plass har økt i tråd med medlemmenes og lesernes interesse. For bare få år siden var det utenkelig med et grønnsaksbilde på forsiden av Norsk Hagetidend. Nå er det utenkelig at det ikke skulle være det!

Hva skjer 2018 *Hva skjer* er regionavdelingenes årsprogram og kom ut i 14 av Hageselskapets regioner. Her presenteres alle regionens hagelag sine aktivitetsplaner for året, sammen med annet grønt lesestoff. Bladet sendes til egne medlemmer og benyttes som markedsføring overfor nye medlemmer. Hagelagene sender også e-poster, brev til de som ikke har e-post, sms til medlemmene og kommuniserer via sosiale medier.

Fagekspertene våre er et bredt sammensatt panel med 6 fagpersoner. Under fellesbetegnelsen *Hagehjelpen* besvarer de hagespørsmål på e-post fra medlemmene gjennom hele året. Det er ingen begrensninger på hvor mange spørsmål det enkelte medlem kan stille. Svært mange sender også bilder med sine spørsmål, og et utvalg av spørsmål og svar, med allmenn informasjonsverdi, gjengis i hver utgave av Norsk Hagetidend.

Hageselskapet.no er Hageselskapets hjemmeside. Her finner man mye fagstoff, grundige artikler, instruktive filmsnutter, nyhetsstoff med mer. Det er også et viktig organisatorisk verktøy for organisasjonen gjennom internsiden *Bakhagen*, en kommunikasjonskanal for våre tillitsvalgte. Alle regionavdelingene og de lokale hagelagene har også egne sider de selv administrerer, hvor de kommuniserer med egne medlemmer og omverdenen.

DET NORSKE HAGESELSKAP

Hagepraten.no er Hageselskapets forum for hageinteresserte og ett av landets største. Her foregår en løpende utveksling av søkbar og dels svært avansert hagekunnskap deltakerne i mellom, til nytte for andre hageinteresserte.

Sosiale medier Hageselskapet er svært aktivt i sosiale medier. På YouTube legger vi ut egenproduserte, nyttige filmsnutter om ulike hageaktiviteter. Mange av filmene har vært sett tusenvis av ganger – filmen om beskjæring av epletrær er sett over 40 000 ganger. Det inspirerer Hageselskapet til å fortsette med denne formen for informasjonsarbeid. På Facebook og Instagram opplever vi stadig vekst og god dialog med de som følger oss. Facebook benyttes på alle nivåer i organisasjonen – sentralt, i regionavdelinger og av lokale hagelag. Her annonseres aktiviteter og tilbud – og det rapporteres fra ulike aktiviteter. Spørsmål stilles og besvares, og aktive følgere deler bilder og synspunkter med Hageselskapet. Facebook og Instagram er også tatt i bruk som viktig markedsføringskanal for organisasjonen. Enkeltmedlemmer og andre interesserte deler innlegg fra oss via egne profiler og bidrar til å spre våre ulike budskap. Twitter benyttes også, men i langt mer beskjeden grad. Hovedformålet med deltakelsen på de ulike plattformene er å legge til rette for dialog, gjøre Hageselskapet synlig, formidle våre mål, bekjentgjøre viktig målsettinger og vårt omfattende tilbud til medlemmer og samfunnet for øvrig. Hageselskapet på: Facebook Instagram YouTube Twitter

Medlemsfordeler er en viktig del av medlemskapet for mange av våre medlemmer. Hageselskapet tilbyr en rekke rabattordninger på hageredskaper og utstyr, juridisk bistand og ulike hagetjenester. Nye samarbeidspartnere av året som byr på medlemmene våre på fordeler var nettbutikkene: Hagesaks.no, Proffhagen.no og Motestoffer.no

Hagemessen Hvert år deltar Hageselskapet på Hagemessen på Lillestrøm. Her profilerer vi organisasjonen og tilbudene våre. Vi får mange nye medlemmer, møter våre gamle medlemmer og andre vi deler vår grønne interesse med. Alle kan ikke komme til Lillestrøm så denne helgen drives også en utstrakt vervekampanje gjennom sosiale medier med et hyggelig tilbud til nye medlemmer. Hagemessehelgen er den helgen i året vi får flest nye medlemmer og er resultat av et systematisk markedsføringsarbeid.

Nyhetsbrevet vårt er et digitalt nyhetsbrev med bilder, som sendes ut månedlig til tusenvis av medlemmer, samarbeidspartnere og andre interesserte. Alle kan motta vårt nyhetsbrev, det er bare å melde seg på. Et eget nyhetsbrev til tillitsvalgte sendes også ut jevnlig.

Media Både Hageselskapets hagelag og administrasjon er godt synlige i medielandskapet, til tross for et stadig økende antall nye hageaktører. På nettet får du talløse treff på hagesøk. Da blir det viktig å skjelne mellom avsendere. Hageselskapet er opptatt av faglig etterrettelighet og å gi råd for norske forhold som er meningsfylte for den som dyrker sin hageinteresse her til lands.

DET NORSKE HAGESELSKAP

Dugnadsinnsats Hageselskapet forskjønner offentlige miljøer, er involvert i etablering og vedlikehold av sansehager for mennesker med demenssykdom, gjør innsats på kirkegårder og beplanter og steller planter i det offentlige rom. Vi lærer barn og unge voksne å dyrke egne grønnsaker, en trend som bare fortsetter å øke sin popularitet. Fokus på gleden ved å dyrke sin egen mat, betydningen av et sunt og velsmakende kosthold med innslag av egendyrket kortreist, ren mat og fysisk aktivitet opptar stadig flere. Hagearbeid i seg selv gir en betydelig helsegevinst, så her høster man fordeler på flere områder.

Venner Hageselskapet har mange venner og humla er definitivt en av dem! Og likeledes dens pollinerende kolleger. Det holdes flere kurs om tilrettelegging for pollinerende insekter og insektsvennlige hager hvert år. Hageselskapet er aktive i *Pollinatornettverket* sammen med ByBi, Sabima, La Humla Suse, Oslo kommune, UiO, Naturvernforbundet OOA, Fagus, Norsk botanisk forening. Her foregår faglige diskusjoner og oppdatering av egnede planter for pollinerende insekter på nettstedet blomstermeny.no

Fiender Brunsnegler har få venner blant hagefolk. Det drives lokal dugnadsvirksomhet i kampglade hagelag. Konnerudmetoden er lansert av Konnerud hagelag og benyttes mange steder i en systematisk innsats mot snegleproblemet. Det er også stor bevissthet og ansvarlighet knyttet til å unngå spredning av forbudte planter. Hageplanter på rømmen, som utbrer seg med faretruende fart og potensial, truer stedegne planter i naturen

Kurs og studiearbeid. Hagelag og regionavdelinger står for en omfattende kursvirksomhet. Gjennom Hageselskapets medlemskap i Studieforbundet natur og miljø kan lagene benytte seg av en rekke studieplaner med grønne temaer. Enkelte hagelag utvikler også selv ulike kurs for Studieforbundet, som kan brukes av alle. Kurs og studieringer som følger godkjente studieplaner utløser litt inntekter til hagelagene i form av Studieforbundets kurstilskudd. I 2018 har Hageselskapet hatt vært representert i styret i Studieforbundet ved en av våre ansatte.

1000 åpne hager arrangeres annet hvert år. Da inviterer hageeiere kjente og ukjente til et besøk hjemme i sin egen hage. Noen byr på en kopp kaffe og selger kanskje en kakebit. Hageinteresserte kommer dog ikke for maten, men for hagepraten. Årets arrangement fant sted 24. juni 2018, og de fleste steder i landet var været på Hageselskapets side. 265 hager ble åpnet for publikum, og det var tusenvis på besøk landet rundt.

DET NORSKE HAGESELSKAP

Prosjekter

Grenseløse grønnsaker og urter

Prosjektet er i 2018 inne i sitt 8. år med mål å synliggjøre innvandrerkvinners grønne kunnskap som en ressurs for samfunnet, bidra til at flere kvinner med familier inspireres og veiledes til å være ute i nærmiljøet og dyrke egne vekster, samt styrke interessen for miljø og naturmangfold. Vi ønsker å legge til rette for sosial integrering ved møteplasser på en likestilt arena gjennom Hageselskapets frivillige organisasjon. Man behøver ikke kunne skrive eller snakke godt norsk for å stelle planter eller lage god mat, og tiltaket er en lavterskelarena for nye kjennskap i lokalmiljøet. I år er prosjektet etablert med ni kvinner på Geitmyra i Oslo, og prosjektet vil fortsetter her også neste år. Prosjektet har også fortsatt på Gartneriet på Bygdø Kongsgård og på Holsmarka i Molde. I Molde kalles det «Grenseløs kjøkkenhage», og både kvinner og menn deltar. Prosjektet var Hageselskapets gave til HM Dronningen i anledning hennes 75-års dag.

Foto: Sven Gj. Gjeruldsen, Det kongelige hoff.

GRO – God helse gjennom grønne opplevelser

Prosjektet ble lansert i 2017, og vi er glade for at bydel Nordre Aker i Oslo ønsket å finansiere en videreføring av prosjektet i 2018. Solvang kolonihage, avdeling 3 har også i år stilt Museumshytta med parsell vederlagsfritt til prosjektets disposisjon. Sammen ønsket vi å tilby mennesker med psykiske utfordringer eller som var i en vanskelig livssituasjon en sosial tilknytning, oppleve mestring gjennom å dyrke egne matvekster og andre planter og nyte godt av den positive helseeffekten som grønne omgivelser gir. Prosjektet er et lavterskeltilbud til målgruppen. Bydel Nordre Aker er svært begeistret for de gode resultatene som prosjektet kan vise til, og har valgt å ta over ansvaret og finansieringen av prosjektet fra og med 2019. Forskning viser at naturmiljøer og grøntområder fremmer helse og trivsel. Over hele landet er det et uutnyttet potensial på dette området. Prosjektets langsiktige mål er en videreføring av konseptet til andre bydeler og landet for øvrig, og flere bydeler har vist interesse. Modellen kan videreutvikles, både med tanke på form, innhold og målgrupper. Dette prosjektet representerer bare ett lite skritt på veien. Prosjektet var Hageselskapets gave til HM Dronningen i anledning hennes 80-årsdag.

DET NORSKE HAGESELSKAP

Påskjønnelser

Hageselskapets hederstegn tildeles medlemmer som gjennom lengre tid har virket aktivt og godt for hagesaken lokalt, på regions- og/eller landsplan. I 2018 mottok Marlen Fosseid og Brynhildur Thordisar Engen denne utmerkelsen.

Årets hagelag Molde og Omegn hagelag ble årets hagelag. Molde og Omegn hagelag er kåret til Årets hagelag i 2018. Et hagelag i sterk vekst favner bredt i sitt grønne engasjement. Her dyrkes grønnsaker, kunnskap og fellesskap i samarbeid med barnehager, skole og flyktningetjenesten.

Hageselskapets hagekulturpris tildeles personer, institusjoner, organisasjoner eller bedrifter som på en forbilledlig måte har bidratt til å realisere Hageselskapets formål. I 2018 kom det ikke inn noen forslag på kandidater til prisen. Styret besluttet derfor å ikke dele ut noen pris.

DET NORSKE HAGESELSKAP

Høringsuttalelser

og innspill til offentlige instanser

- 7.3. «Idéverksted om forenkling av tilskuddsordninger» i regi av Kulturdepartementet for å diskutere fremtidige kriterier for tilskuddsordninger, gjenbruk av informasjon og andre forenklingstiltak
- 3.9. Helse- og omsorgsdepartementets innspillmøte for kommende Folkehelsemelding og skriftlig innspill til samme. Innspill til ny folkehelsemelding
- 25.9. Dialogmøte for National handlingsplan for fysisk aktivitet i regi av Helse- og omsorgsdepartementet.
- 16.10. Seminar på Stortinget om Frivillighetsmeldingen i regi av Høyres kulturfraksjon og Frivillighet Norge
- 16.10. Budsjetthøring i Næringskomiteen, Stortinget. Varsler nye støtteordninger

DET NORSKE HAGESELSKAP

Regionavdelingenes rapporter

AKERSHUS

Leder/sekretær: Bente Hognestad
Aktive lokallag: 18
Medlemmer: 2986

Det har igjen vært et godt og aktivt år i lokallagene i Akershus, der kompetansen til foredragsholderne generelt er veldig høy på temamøtene. Det har vært mange hagevandringer gjennom sesongen, flere stiklings- og frøbyttemøter, det er brukt utallige timer til dugnader i det offentlige rom, flere plantemarked ol., samt at deltagelsen ved regionlagets aktiviteter for lokallagene har vært god, og flere har også benyttet seg av å arrangere studiesirkler.

Hageselskapet Akershus arrangerte i 2018 Lørdagssamling der 12 lag var representert med 24 deltagere, og nytt av året var besøk av 4 medlemmer fra Hageselskapet Oslo. Det er også blitt arrangert Vårmarked på Geitmyra i samarbeid med Hageselskapet Oslo, der 5 lokallag deltok med stand, i tillegg til andre utstillere med fokus på hage og grønn kunnskap. Grønn Weekend ble dessverre avlyst pga. for få påmeldte, noe som nok skyldes at dato for turen uheldigvis ble endret etter annonsering.

Nytt av året var også at Hageselskapet Akershus arrangerte roseforedrag og hagemarked på Blaker Skanse sammen med Hagelagene Sørum og Nes, samt Roseforeningen Øvre Romerike. Besøket var noe lite, som nok skyldes flere faktorer, men de som deltok fikk delt nyttige erfaringer.

Regionmøter ble holdt i de 3 regionene, og 8 av 18 lag deltok. Det ble gode diskusjoner rundt gode tema, som Hageselskapet Akershus har jobbet og jobber videre med. Representantskapsmøtet ble holdt 6 november med Ski Hagelag som teknisk arrangør, der 13 lag var representert med 22 delegater. Styret jobber godt sammen, og det ble avholdt 7 styremøter og 28 saker ble behandlet, i tillegg til planleggingen av aktivitetene.

Årets hagelag: Ullensaker Hagelag

AUST-AGDER

Leder/sekretær: Mona Heimdal
Aktive lokallag: 4
Medlemmer: 437

Regionlaget har hatt to samrådsmøter/årsmøte. Det ble arrangert to turer. Styremøter i regionen har blitt avholdt både fysisk og per telefon. Lokallagene har hatt sine arrangementer gjennom hele året. Regionleder har deltatt på noen av disse møtene.

DET NORSKE HAGESELSKAP

Regionavdelingenes rapporter

BUSKERUD

Leder: Anne Bjørg Rian
Sekretær: Kristin Morseth
Aktive lokallag: 15
Medlemmer: 1151

- 2 deltakere på seminar for regionledere og sekretærer i Det norske hageselskap 21. april
- 1 deltaker på tillitsvalgtsamling på Gardemoen 20.–21. Oktober
- Utgivelse av programhåndboka Hva skjer 2018 gikk greit – Kr 10 000 i inntekt til Hageselskapet Buskerud.
- 3 deltakere fra styret utførte rydding av lager på Hasselbaken grendehus. Papirer arkiveres nå i Drammen byarkiv.
- 3 deltakere fra styret og 7 deltakere fra hagelagene var med på å arrangere kurs i å bruke Hageselskapets nettsider.
- 1 deltaker deltok på Hagemessen og orienterte om sneglsaken.
- 54 deltakere fra Buskerud deltok på sommertur til Sponvka ved Svinesund og Risholmen i Østfold. Turen ble arragert av Modum hagelag i samarbeid Hageseskapet Buskerud.
- Buskerud deltok også med flere åpne hager 24. juni.
- 1 deltaker stod på stand i Drammen i forbindelse med Øko-uka, siste uka i september
- 1 deltaker orienterte om Hageselskapet på Drammen bibliotek i januar på et møte med Klimfestivalen 2018.
- Hagelagsposten har blitt sendt ut 4 ganger til medlemmer i Buskerud.
- Vi jobber videre med et aktivitetsfond, der lagene kan søke om tilskudd. Det utarbeides et skjema for dette.
- Sneglesaken fortsetter – 2018 var et dårlig år for sneglene.
- Våre 15 hagelag har hatt 75 arrangementer.
- Strømsgodset hagelag har startet prosessen med nedleggelse.

FINNMARK

Leder: Solfrid Skoglund
Sekretær: Sigmund Hansen
Aktive lokallag: 5
Medlemmer: 135

De fleste lagene er synlig i lokalsamfunnet via flott dugnadsarbeid og aktiviteter, her nevnes Nuvsvåg som har dugnad ved kirka, Kjøllefjord steller og planter på kirkegårder, Lakselv har dugnad med stell og planting i kommunens sansehage og Børselv planter og vedlikeholder i blomsterbed langs veien i bygda.

De lokale hagelagene arrangerer grønn dag/hagedag, og her selges egenproduserte stauder og sommerblomster og andre produkter samt kaffe og noe å bite i. Hagelagene har også arrangert temakvelder med forskjellig innhold, her nevnes blant annet visning av hagebilder, prikling-bytte, visning av dvd med aktuelle hagetema, og frø/frøbestilling. Flere lag har arrangert ha-gevandringer.

Representantskapsmøte og tillitsvalgtsamling i 2017 ble gjennomført i Alta og her var 4 lag representert. Neste representantskapsmøte blir i 2019.

Regionavdelingenes rapporter

HEDMARK

Leder: Margrete Leikåsen
Sekretær: Katarina Babic
Aktive lokallag: 21
Medlemmer: 945

- Mars: Seminar med tema Bokashi-kompostering og regnbed. Dette var tema som engasjerte mange og det var godt oppmøte. Vervet tre nye medlemmer.
- Mai: To regionsamlinger med tema bruk av internett og Hageselskapets hjemmeside Bra oppmøte og interesserte deltakere.
- September: Idé- og planleggingsmøte med tema formering av busker, trær og stauder Her hadde vi ønsket oss større deltakelse.
- September: Stand på Hagehistorisk marked på Sveinhaug gård, med medlemmer fra flere hagelag i vår region. Vi delte ut smaksprøver og informerte om medlemskap og aktiviteter. Vi hadde veldig mange besøk innom standen, og det var stor interesse for hva vi driver med. Vervet to nye medlemmer.
- November: Representantskapsmøtet.

Flere av hagelagene har avtale med sine respektive kommuner om dugnad i sentrum, sansehager, minnegravsteder og annet. Mange hagelag deltar på hagemarkeder, faste dager i nærområdet og andre store arrangementer. I Elverum har hagelaget ansvar for Botanisk hage ved Norsk Skogmuseum, og Rendalen hagelag har ansvar for Bullhagen i Rendalen Bygdemuseum. Utover dette arrangeres en lang rekke medlemsaktiviteter i hele regionen, slik som temamøter, plantesalg/loppemarked, hagevandringer og turer til fjern og nær. Alle møter blir publisert offentlig og er åpne for allmenheten.

HORDALAND

Leder: Anne Tafjord -Kirkebø
Sekretær: Gunvor Berge
Aktive lokallag: 16
Medlemmer: 1975

Aktiviteter og arrangementer:

- Vandrende foredrag om japanske hager v/regionleder i Hageselskapet Hordaland og botanisk institutt
- Representantskapsmøtet 10. mars 2018 i Ljoshall, Indre Arna. 12 lag var representert
- Dugnadsøkter i Lepramuseets urtehage – en gjeng på ca. 20 medlemmer deltar med dugnadsinnsats for å holde denne hagen vedlike.
- Lepramuseets urtehage med hageselskap: Tidligere landbrukssjef viste og fortalte om bruk av langorv. Den gamle slipesteinen ble brukt til å slipe ljåer som gjester hadde med seg. Egil Sæle kvedet for oss. Regionstyret bød på lapper med egenprodusert syltetøy og kaffe.
- Idé- og planleggingsmøte: 20.–21.september, Fjell på Sotra. Tilsammen 31 deltakere var til stede fra 13 lag, og to foredrag ble holdt.
- Regionstyret har arrangert tre regionsamlinger.
- Hva skjer 2018: Lagene har sendt inn sine program, bladet er blitt redigert, trykket og sendt ut til medlemmene. Det har også blitt delt ut på offentlige steder.
- Lokallagene har hatt møter med interessante tema/aktiviteter. De fleste har hatt plantemarked, hagevandringer og turer våren 2018.
- Regionstyret har arrangert to turnéer som lagene kunne søke om.
- Regionstyret arrangerte tur til Rex Garden for alle sine medlemmer. Vi hadde også to hagevandringer. Godt oppmøte og et vellykket arrangement.
- Samarbeid med andre: St. Jørgen/Bymuseet, Universitetet i Bergen, Folkeakademiet, Studieforbundet natur og miljø

Årets hagelag: Askøy Hagelag

DET NORSKE HAGESELSKAP

Regionavdelingenes rapporter

MØRE OG ROMSDAL

Leder: Svein Kongshaug
Sekretær: Trygve Brunvoll
Aktive lokallag: 16
Medlemmer: 1205

Aktiviteter i regionen:

- Organisering av fylkesturne
- Endring av vedtekter
- Arbeid i forbindelse med Hva skjer og Grønn kalender – aktivitetsplan for 2019
- Navneendring av lokallag

Årets hagelag: Molde og omegn hagelag

NORDLAND

Leder: Arne Grimstad Blyseth
Sekretær: Merethe Ersvik
Aktive lokallag: 10
Medlemmer: 1012

Hageselskapet Nordland har utgitt programheftet «Hva skjer 2018». Indre Salten hagelag har bidratt med utsending av programheftet til alle medlemmene i Nordland. Ut fra tilbakemeldinger fra medlemmene er «Hva skjer» et positivt og viktig bidrag i formidlingsarbeidet for hagesaken i Nordland.

I forbindelse med den innførte fadderordningen er det i landsstyret utpekt personer som skal ha en tettere oppfølging med regionlagene, for sammen å kunne utvikle organisasjonen mot et felles mål. I Nordland har vi mange inaktive hagelag. Et av tiltakene i Nordland er å starte en prosess med å reaktivere lag uten registrert aktivitet i Hageselskapet over flere år, eller sette lagene ut av foreløpig drift. Dette siste innebærer bl.a. at medlemmer tilknyttet disse lagene tilbys tilknytning til andre aktive hagelag.

Det er avholdt 3 styremøter, bl.a. med møte over Skype. Leder har videreformidlet informasjon om hagelagsaktiviteter til Norsk Hagetidend, og rapportert til Hageselskapet i henhold til årsplan. Regionlederen i Nordland deltok på høstsamlingen for regionledere i Hageselskapet.

Årets hagelag: Ballangen hagelag

NORD-TRØNDELAG

Leder: Marna G.N. Ramsøy
Sekretær: Trude O. Gravseth
Aktive lokallag: 17
Medlemmer: 838

Regionavdelingen har møter på Skype i vinterhalvåret, og i sommerhalvåret har vi hatt fysiske møter og besøkt ulike steder i fylket. Styret har hatt 10 styremøter og behandlet 89 saker. De viktigste sakene i laget har vært: Årsmøtet, oppfølging og samarbeid med lokallagene, utgivelse av Hva skjer 2018, inspirasjonsdag, foredragsturné gjennom hele fylket, forslag til fylkesblomst for Trøndelag fylke, statsbudsjettets forslag til kutt i støtten til frivillige lag og foreninger, stand på Midt-Norsk plantemarked på Holtaunet, samt oppgradering av våre sosiale medier på hjemmesiden, Facebook og Instagram.

Inspirasjonsmøtet i Sparbu 3. mars 2018: Vi ønsket 30 deltakere, foredragsholdere og journalist velkommen. Innholdet for dagen var: Bakhagen og medlemsregisterets muligheter, Økologisk dyrking av grønnsaker, bekjempelse av ugress og ny kunnskap om jord, Hagens rømlinger – svartelistede planter, Hvilke planter kan erstatte de vakre svartelistede og De beste spirene i lagsarbeidet.

Turné med Pionmannen Eivind Hansen ble arrangert på Stjørdal, Verdal, Grong og Ytre Vikna i perioden 30. april–3. mai. Arrangementene var et samarbeid mellom flere lokallag og regionlaget. Arrangementene hadde 180 deltakere og vi fikk også noen nye medlemmer. Studieringer i styret: Arbeid i lokallag og Gjør laget synlig er begge gjennomført. Alle lokallag fikk tilbud om kurs i hvordan legge inn tekst og bilder på nettsida si, og hvor de skal finne og bruke medlemsoversikten for laget.

Årets hagelag: Steinkjer Hagelag

DET NORSKE HAGESELSKAP

Regionavdelingenes rapporter

OPPLAND

Leder: Aud Berit Fjordheim
Sekretær: Brynhildur Thordisar Engen
Aktive lokallag: 12
Medlemmer: 872

Medlemsmøter/samlinger/arrangementer i 2018:

- Representantskapsmøte i Hageselskapet Oppland 18. november 2017. Grøntfaglig tema etter møtet var et foredrag om roser.
- 17. februar: Inspirasjonsdagen, Vandrerhjemmet Hovdetun, Gjøvik: Dataopplæring; medlemsregisteret, legge inn aktiviteter i kalender og Bakhagen. Etter kurset var det et grøntfaglig tema.
- 23. mai: Inviterte Hageselskapet Oppland medlemmer i området til et møte i Vågå. På møtet ønsket fylkesstyret å finne ut om det var interesse og et ønske om å stifte et eget lokalt hagelag i Norddalen. Dag Lyngar kåserte om roser.
- Hagefestivalen på Dokka 23.–24. juni. Regionavdelingen var representert ved Margrethe Lysaker, Aud Berit Fjordheim og Veslemøy Linde med plantesalg og informasjon om Hageselskapet.
- I løpet av sommeren ble det gjennomført en studiering på 11 timer om kjøkkenhage, *«Den spiselige hagen»*: 28. juni – dyrking av grønnsaker i halmbunter; 28. juli – besøk til Hovelsrud gård, Nes; 1. september – økologisk dyrking.
- Aud Berit Fjordheim deltok på årsmøtet i Valdres.

OSLO

Leder: Frøydis Helene Hauge
Sekretær: Grete Høie
Aktive lokallag: 9
Medlemmer: 1654

2018 var et aktivt år i Oslo. Regionen og flere lokallag søkte midler til prosjekter. Hageselskapet Oslo igangsatte Grenseløse grønnsaker og urter på Geitmyra. Det er et prosjekt med dyrking og matlaging for kvinner med minoritetesbakgrunn.

Hageselskapet Oslo deltok med verve- og informasjonsstand på Vårtreff i Botanisk hage, den største og mest besøkte plantesalgsdagen i Oslo i regi av Botanisk hages venner, og på Roseforeningens arrangement i Oslo Bymuseums park.

Sammen med Akershus arrangerte vi Vårmarked med plantesalg i juni. I september hadde vi familiedag – Geitmyradagen – i Oslo kommunale skolehager på Sagene, med aktiviteter for barn, salg av planter og mat. Et populært arrangement.

Lagene har hatt hagelagsmøter, dugnader, plantebytte, snegleaksjoner, kurs i beskjæring, turer og såing med barn i biblioteker i Oslo. Lagene gjør en innsats i det offentlige rom med f.eks. ansvar for hager på seniorsenter/sykehjem. Alle lag er aktive på Facebook og formidler grønn kunnskap.

Årets hagelag: Golia hagebrukslag

DET NORSKE HAGESELSKAP

Regionavdelingenes rapporter

ROGALAND

Leder: Ole Geir Skjæveland
Sekretær: Henry Tendenes
Aktive lokallag: 25
Medlemmer: 2365

Hageselskapet Rogaland har hatt et nytt aktivt år med rekorddeltakelse på de to regionsamlingene som begge er fra lørdag til søndag. Dette gir påfyll og inspirasjon for tillitsvalgte i lagene. Programmet varierer mellom grønne innslag og formelle bolker, inkludert representantskapsmøte og organisasjonslære. Det siste tilbys også lagene og våre regioner som en viktig del av vår organisasjon.

Nytt av året var at Hageselskapet Rogaland ble av flere lag anmodet om å stå som arrangør av en busstur, og dette ble gjennomført med svært gode tilbakemeldinger. Turen gikk til Danmark og Sverige med mange flotte hagebesøk underveis.

Flere av styrets medlemmer og regionsekretær har også dette året vært ute i lagene med foredrag på medlemskvelder. Det er god og stor aktivitet i de fleste lagene i Rogaland. Det har også dette året vært mange spennende program og flere lag melder om svært godt oppmøte på møtene i hagelaget. Spesielt gledelig er det at enda flere lag nå har fått til flere program for barn.

Årets hagelag: Vindafjord hagelag

SOGN OG FJORDANE

Leder: Turid Bøyum
Sekretær: Astrid E. B. Svår
Aktive lokallag: 13
Medlemmer: 701

Hageselskapet i Sogn og Fjordane driv med litt forskjellig aktivitetar. Vi har hagevandringar, som er svært populære, medlemsmøte, turnear med fagpersonar. Så blir det gjort dugnad i forskjellige område med rydding. Vi har planteloppemarked, som også er svært populært og ei kjærkommen inntekt for laga. Vi reiser på utflukter til forskjellige plantemarked og gartneri. Det er også «Sommarfest» der laget har utflukt til eit område i kommunen. Det er ute med litt program. Eit lag har sommarmarknad ein heil dag der laget står i sentrum med loddsal og andre aktivitetar. Loddar ut eit flott hagemøbel i «lafta» tømmer. Det er også utflukter i naturen der vi kan finne matnyttige vekster, både sopp og bær. Korleis nytte dette.

Vi prøver å spreie infoen om ymse aktivitetar i laga gjennom ei intern/lukka gruppe for styret i lokallaga på Facebook. Der stiller vi også kvarandre forskjellige spørsmål om lokallag og program/aktivitet. Vi prøver å få til ein tur i lokalområdet/fylket/nabofylket i løpet av året. Både med og utan overnatting. Mange lag har bra aktivitet, medan andre slit litt, då det er litt eldre som sit i styret og vanskeleg å få med unge.

Regionavdelingenes rapporter

SØR-TRØNDELAG

Leder: Ellisif Lund Omdal
Sekretær: Guri Ro
Aktive lokallag: 18
Medlemmer: 1126

Hageselskapet Sør-Trøndelag har avholdt fire styremøter og behandlet 17 saker. I tillegg en god del saker pr e-post. Årsmøte ble holdt på Voll 4H besøksgård på Moholt i Trondheim februar 2018. Regionstyret sponset utsendelse av Hva skjer 2018 til alle sine medlemmer. Dette ble sendt ut med første utgave av Norsk Hagetidend i februar.

Statuttene for Hagelagene tilsier at alle lokallag kan søke om ekstra økonomisk støtte til sine aktiviteter så lenge de fyller kravene til dette. I fjor ble det mottatt 12 søknader om støtte. Potten var på kr 15 000. Noen hagelag har allerede fått utbetalt sin støtte, mens andre vil få det når aktivitetene er gjennomført og regnskap er levert styret.

Samarbeid hagelagene imellom er noe mange hagelag har benyttet seg av. Dette er positivt da det favner flere medlemmer, tilbudene blir mer varierte og en kan dele på utgiftene. I tillegg gir samarbeid bedre samhold, og man blir bedre kjent med andres opplegg og tanker. Rissa hagelag og Stadsbygd hagelag har hatt ekstraordinære årsmøter og bestemt seg for å slå seg sammen til ett hagelag. De ønsker å ha navnet Indre Fosen Hageselskap. Tydal hagelag har lagt aktiviteter og styret på vent.

Totalt har Hagelagene dette året hatt 182 aktiviteter fordelt på arrangement, hagevandringer, turer, studieringer og andre sammenkomster og tilstelninger. I tillegg kommer styremøter og forberedende møter til forskjellige aktiviteter. Mangfoldet er stort, og ikke minst varierende. En kan også registrere at det som var aktuelt for noen år tilbake på nytt er populært, som pilfletting og støyping. I tillegg har «kortreist» kommet for å bli i vår organisasjon, som bare er til det positive. Ikke minst skal Hageselskapet og Hagelagene tenke miljø, og alltid ha en grønn tanke. Bokashi og selvdyrking av urter og grønnsaker er populære temaer som mange har lyst til å lære mer om.

Regionavdelingenes rapporter

TELEMARK

Leder: Torill Gunstensen
Sekretær: Maria G. Bløndal
Antall aktive lokallag: 12
Medlemmer: 755

Regionstyret: I tillegg til styremøter har det vært hyppig og god kontakt per telefon og e-post. Det er 12 aktive hagelag i fylket. De fleste lag har hatt rikt og variert tilbud til medlemmene og andre hageinteresserte. Medlemsmøter med foredrag om forskjellige hagetemaer, hagevandringer, åpne hager, hageturer, studieringer, og ikke minst dugnader. De fleste hagelag er på Facebook eller andre sosiale medier med informasjon om kommende møter, arrangementer og bilder fra aktiviteter.

18 hager i Telemark var registre i portalen til Hageselskapet 1000 åpne hager 24. juni. Hagene var godt besøk og hagevenner fikk oppleve ekte hageglede med vakre planter, fikk gode råd om hagestell og fikk inspirasjon til egen hage.

Hva skjer 2018 ble gitt ut i 2000 eksemplarer. Programårboken viser lagenes møtevirksomheter og aktiviteter. Hva skjer ble sendt ut til samtlige medlemmer. Resterende opplag ble tildelt lagene for utdeling til plantesenter og andre aktuelle steder for å vise hageselskapets aktivitet og for å øke interesse for hagesaken.

Årsmøtet og organisasjonsmøtet ble avholdt 13. oktober i Bø Prestegaard. Møtet startet med foredrag om epledyrking i Telemark. Leder informerte om tilsendte saker fra administrasjonen. Til slutt anbefalte lagene gode foredragsholder til hverandre. Hvert lag fortalte om sine erfaringer fra medlemsmøter, hageturer, besøkshager og andre arrangementer. Antall gjennomførte arrangementer i fylket: ca. 129.

TROMS

Leder: Liv Torunn Alvereng
Sekretær: Lisbeth Nergård
Aktive lag: 9
Medlemmer: 360

Hagelagene i Troms er en samling med aktive og positive personer i nærmiljøene. Aktiviteten i lagene har vært tradisjonell med vårmøter, plantebyttedager, pynting i offentlige rom, markvandringer og høstmøter. Fagtemaene har i år handlet mye om ulike former for kompostering, plantevalg tilpasset området der en bor, urte – og grønnsaksdyrking og bruken av disse.

Regionstyret har avholdt 4 styremøter og behandlet 36 saker. Årsmøtet ble avholdt på Moen i Målselv, der Målselv hagelag laget en flott ramme rundt arrangementet. Fagtemaet var om økologisk dyrking i småhager. 20 deltakere fra 8 hagelag var med på denne samlingen. 3 hagelag fikk pris (kr 1000) fra Studieforbundet natur og miljø for kursvirksomhet.

I august var vi samlet til storslått hagehelg hos Balsfjord hagelag. Vi besøkte 6 ulike hager i området, bl.a. TV-hagen i Nordkjosbotn og den gamle prestegårdshagen på Tennes. Vi fikk også guidet tur i helleristningsfeltet i området.

Regionavdelingenes rapporter

VEST-AGDER

Leder: Grethe Ruud Åtland.
Sekretær: Randi Grønsund
Aktive lokallag: 11
Medlemmer: 741

Lokallagene i Vest-Agder kan beskrives med to ord: Positivitet og samarbeid. Lagene samarbeider om arrangement og organisering. I år har snegleaksjonen i Kvinesdal hagelag vært noe en kan lære av. Her var hele bygda engasjert. Hagevandringer og fellesturer har hatt god deltakelse. Lokallagstyrene har stor grønn kompetanse som gjenspeiler seg i lagenes mangfoldige arrangement gjennom året. Flere lokallag har i mange år hatt ansvar for utvikling og stell av sansehager tilknyttet institusjoner rundt om i fylket. Hagelagene er gode bidragsytere på lokale festivaler o.l., og bruker anledningene godt til å spre hageglede.

Årets hagelag: Farsund hagelag. Et åpent og spennende lag, med mange fine aktiviteter og fine hager de villig viser frem i et robust og raust landskap, som strekker seg ut mellom sanddyner på Listalandet.

VESTFOLD

Leder: Linda Louise Næss
Sekretær: Terje Knutheim
Aktive lokallag: 11
Medlemmer: 1207

Det ble satt opp buss fra Vestfold til Hagemessa på Lillestrøm i mars. En buss med forventningsfulle medlemmer og enda fullere buss hjem, da med planter og annet spennende. 22. mars ble det avholdt handels- og infokveld om diverse aktuelle produkter på EK Hagesenter i Sandefjord. Det kom medlemmer fra hele region Vestfold for å høre på foredragsholdere innen temaet jord og for å gjøre gode handlekupp i hagesenteret. Den årlige hageturen for region Vestfold var med buss til Bohuslän i Sverige i juni. Der var 40 hageglade og hagegale medlemmer for å besøke privathager og offentlige parker. Denne tradisjonen med årlige hageturer i inn- og utland har vært med nesten de samme menneskene i snart 30 år.

Det er 11 aktive lokallag i Vestfold med godt og variert innhold på hagekveldene. Nærheten til lokallagene er viktig, men det arrangeres både turer og fellesmøter på tvers av hagelagene. Noen har begynt å kalle møtene for hagekvelder i stedet for medlemsmøter, og dette inviterer til nye medlemmer.

Hageselskapet Vestfold hadde 5 styremøter i 2018 og behandlet 32 saker. I likhet med sentralstyret, innførte Region Vestfold en fadderordning med lokallagene. Styremedlemmene har delt lokallagene mellom seg og deltar på styremøter eller andre aktiviteter. Dette for å minske eventuell avstand, men også for å informere om saker fra Hageselskapet.

ØSTFOLD

Leder: Per Espen Jahren
Sekretær: Bibbi Jahren
Aktive lokallag: 13
Medlemmer: 1365

Aktiviteter og arrangementer

29.01 Tillitsvalgtsamling i Brottet, Hvaler, utlevering av «Hva Skjer»
05.05 Åpen dag på Kalnes vgs, Borge hagelag, Sarpsborg hagelag
05.05 Grønn gate i Rakkestad sentrum, Rakkestad hagelag
02.09 Familiedagen i Mossemarka,
23.09 Hvaler eplefestival, Hvaler hagelag
13.10 Høstsamling for tillitsvalgte, vertskap Hvaler

DET NORSKE
HAGESELSKAP

Styrets beretning

DET NORSKE
HAGESELSKAP

STYRETS BERETNING 2018
Det norske hageselskap er en av landets eldste medlemsbaserte, frivillige organisasjoner, med aktiviteter over hele landet.
Hageselskapet har 19 regionavdelinger og 274 aktive lokale hagelag.
Det norske hageselskaps formål er å fremme hageglede, bærekraftig hagekultur og landskapspleie, samt grønne omgivelsers positive helseeffekt for det enkelte menneske, familien og samfunnet.

Hageselskapet setter stor pris på at HM Dronningen er organisasjonens høye beskytter.

STRATEGISKE FØRINGER/VIRKSOMHETSPLAN
I 2018 har virksomhetsplanen hatt disse satsningsområdene:

Konkurrenter:
Hageselskapet skal samarbeide med andre aktører som finnes på markedet på våre områder, slik at vi sammen blir sterkere og når bredere ut.

Teknologisk utvikling:
Hageselskapet skal være tilgjengelig i de kommunikasjonskanaler som de vi ønsker å nå bruker, slik at vi kan spre budskap raskt og effektivt.

Globale trender og nasjonale politiske rammebetingelser:
Hageselskapet skal være til stede på de viktige politiske arenaene vi ønsker å være på, slik at vi kan få en strategisk posisjon og bli regnet med.

Imøtekomme behov hos medlemmer og potensielle medlemmer/organisering:
- Hageselskapet skal bygge nettverk og ønske velkommen de som ønsker å bidra i enkeltprosjekter uten nødvendigvis å være medlem, slik at Hageselskapets ressurser totalt sett utvides.
- Hageselskapet skal tilby attraktive medlemsfordeler, slik at medlemmene synes det er attraktivt å fortsette å være medlem
- Vedtak på representantskapsmøtet 2017 angående organisering og veien videre følges opp

Styret viser til Hageselskapets årsrapport og administrasjonens rapportering på virksomhetsplanen for ytterligere detaljer.

ØVRIG VIRKSOMHET
Styret har siden valget i 2017 bestått av 6 kvinner og 2 menn. I perioden er antall kvinner redusert med 1 kvinne grunnet dødsfall. Vi bestreber oss på å få en jevnere kjønnsfordeling. Det er holdt 8 styremøter og behandlet 65 saker.

Marlén Foseid og Brynhildur Engen er tildelt Hageselskapets hederstegn med diplom.

Molde og Omegn hagelag i Møre og Romsdal ble utnevnt til årets hagelag.

DET NORSKE HAGESELSKAP

SELSKAPETS ADMINISTRASJON
Administrasjonen holder til i moderne, leide lokaler i Sandstuveien 60 A i Oslo.
Styret ønsker å legge forholdene til rette for å få et godt arbeidsmiljø som kan gi direktøren og administrasjonen så gode arbeidsforhold som mulig i forhold til de ressursene vi forvalter. Det har ikke vært noen skader eller ulykker på arbeidsplassen.
Hageselskapet har som mål å være en arbeidsplass der det råder full likestilling mellom kvinner og menn. I administrasjonen var det 7,8 årsverk i 2018. Sykefraværet har i 2018 samlet vært på 98 dager = 0,43 årsverk/ 5,5%..

MEDLEMSUTVIKLINGEN
Hageselskapet er en organisasjon med sterk lokal forankring. Så godt som alle medlemmene er tilknyttet oss via medlemskap i lokale hagelag. I 2018 fikk vi 2315 nye medlemmer, mot 2458 nye medlemmer i 2017.Totalt hadde vi per 31.12.2018 21 895 medlemmer, en tilbakegang på 607 medlemmer fra året før.
Administrasjonen har gjennomført flere vellykkede tiltak for medlemsverving sentralt, og det verves godt i hagelag landet rundt. Det må fortsatt jobbes aktivt på dette området, samtidig som det må ses på nye måter å inkludere frivillige i organisasjonens arbeid fremover.

ØKONOMI
Årsregnskapet for 2018 viser et negativt årsresultat på kr 457 905.
Egenkapitalen er på kroner 2 762 249, noe som tilsier 33,36% av samlet egenkapital og gjeld.
Underskuddet dekkes av egenkapitalen.
Utestående kundefordringer ligger nå på et akseptabelt nivå.
Styret mener at avlagt regnskap gir et rettvisende bilde av virksomheten i 2018.

Hageselskapets inntekter består i hovedsak av medlemskontingent og grunnstøtte fra Landbruks- og matdepartementet.

Vår viktigste inntektskilde er medlemskontingenten. Antall medlemmer går tilbake, og dette er en trend for de fleste medlemsbaserte organisasjoner i Norge.
Regjeringen varsler en omlegging av økonomisk støtte til frivillige organisasjoner i sin regjeringserklæring og i Meld. St. 10 - Frivillighetserklæringen.
Administrasjonen kan i større grad søke prosjektmidler til ulike aktiviteter, men prosjektmidler dekker uansett ikke faste, administrative kostnader som er nødvendige for å opprettholde en velfungerende organisasjon.

Hanne-Katrin Uvholt fra Christiania revisjon ble i 2017 valgt til Hageselskapets revisor frem til representantskapsmøtet i 2019.

Likviditeten har gjennom hele året vært god, og i samsvar med regnskapslovens § 3-3 bekreftes det at forutsetningen om fortsatt drift er lagt til grunn ved utarbeidelse av regnskapet.

DET NORSKE HAGESELSKAP

Oslo, 18.02.2018

Dordi Anne Hyldbakk
Styreleder

Odd Westersjø
Nestleder

Wiggo Tårnes
Styremedlem

Kari Helle Vik
Styremedlem

Hege Schei
Styremedlem

Heidel Marie Karlsen
Varamedlem

Jorunn Amdal
Styremedlem/ansattes representant

Årsregnskap

Foretaksnummer 874449202

Resultatregnskap

	Note	2018	2017
DRIFTSINNTEKTER OG DRIFTSKOSTNADER			
Driftsinntekter			
Salgsinntekt	2	1 656 619	1 903 763
Tilskudd	2	1 615 150	2 055 350
Annen driftsinntekt	2	11 889 763	12 215 106
Sum driftsinntekter		**15 161 532**	**16 174 220**
Driftskostnader			
Varekostnad	3	3 841 433	4 377 272
Lønnskostnad	4	6 388 496	6 096 263
Avskrivning på varige driftsmidler	5	226 062	265 989
Annen driftskostnad	5	5 163 388	5 142 225
Sum driftskostnader		**15 619 379**	**15 881 749**
DRIFTSRESULTAT		**(457 848)**	**292 471**
FINANSINNTEKTER OG FINANSKOSTNADER			
Finansinntekter			
Annen renteinntekt		67 846	66 173
Annen finansinntekt		288	0
Sum finansinntekter		**68 134**	**66 173**
Finanskostnader			
Annen rentekostnad		8 221	9 504
Annen finanskostnad		59 970	69 336
Sum finanskostnader		**68 191**	**78 841**
NETTO FINANSPOSTER		**(57)**	**(12 668)**
ÅRSRESULTAT		**(457 905)**	**279 803**
OVERF. OG DISPONERINGER			
Overføringer annen egenkapital	10	(457 905)	279 803
SUM OVERF. OG DISP.		**(457 905)**	**279 803**

Balanse pr. 31.12.2018

	Note	31.12.2018	31.12.2017
EIENDELER			
ANLEGGSMIDLER			
Varige driftsmidler			
Maskiner og anlegg	5	18 175	244 237
Sum varige driftsmidler		**18 175**	**244 237**
SUM ANLEGGSMIDLER		**18 175**	**244 237**
OMLØPSMIDLER			
Varer	3	49 738	24 260
Sum varer		**49 738**	**24 260**
Fordringer			
Kundefordringer	6	43 057	159 514
Andre kortsiktige fordringer	7	365 232	404 132
Sum fordringer		**408 289**	**563 646**
Bankinnskudd, kontanter o.l.	8	7 802 360	7 973 095
SUM OMLØPSMIDLER		**8 260 388**	**8 561 000**
SUM EIENDELER		**8 278 563**	**8 805 238**

Balanse pr. 31.12.2018

	Note	31.12.2018	31.12.2017
EGENKAPITAL OG GJELD			
EGENKAPITAL			
Opptjent egenkapital			
Annen egenkapital	10	2 762 249	3 220 154
Sum opptjent egenkapital		**2 762 249**	**3 220 154**
SUM EGENKAPITAL		**2 762 249**	**3 220 154**
GJELD			
KORTSIKTIG GJELD			
Leverandørgjeld		306 049	380 866
Skyldig offentlige avgifter		408 364	435 763
Annen kortsiktig gjeld	2,5,9	4 801 901	4 768 455
SUM KORTSIKTIG GJELD		**5 516 314**	**5 585 084**
SUM GJELD		**5 516 314**	**5 585 084**
SUM EGENKAPITAL OG GJELD		**8 278 563**	**8 805 238**

Oslo,18.02.- 2019
Styret i Det Norske Hageselskap

Dordi Anne Hyldbakk
Styreleder

Odd Astorga Vestersjø
Nestleder

Jorunn Amdal
Styremedlem/ansattrepresentant

Hege Schei
Styremedlem

Kari Helle Vik
Styremedlem

Wiggo Kåre Tårnes
Styremedlem

Tove Berg
Direktør

DET NORSKE HAGESELSKAP

Revisors beretning

Christiania Revision

Statsautoriserte Revisorer
MEDLEMMER AV DEN NORSKE REVISORFORENING

Til styret i Det Norske Hageselskap

Uavhengig revisors beretning

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

Konklusjon
Vi har revidert Det Norske Hageselskap's årsregnskap som viser et underskudd på NOK 457 905. Årsregnskapet består av balanse per 31. desember 2018, resultatregnskap for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening er det medfølgende årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettvisende bilde av foreningens finansielle stilling per 31. desember 2018, og av dens resultater for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Grunnlag for konklusjonen
Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder de internasjonale revisjonsstandardene (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet i Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av årsregnskapet. Vi er uavhengige av foreningen slik det kreves i lov og forskrift, og har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Øvrig informasjon
Ledelsen er ansvarlig for øvrig informasjon. Øvrig informasjon består av informasjon i årsberetningen, men inkluderer ikke årsregnskapet og revisjonsberetningen.

Vår uttalelse om revisjonen av årsregnskapet dekker ikke øvrig informasjon, og vi attesterer ikke den øvrige informasjonen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese øvrig informasjon med det formål å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom øvrig informasjon og årsregnskapet, kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen, eller hvorvidt den tilsynelatende inneholder vesentlig feilinformasjon. Dersom vi hadde konkludert med at den øvrige informasjonen inneholder vesentlig feilinformasjon er vi pålagt å rapportere det. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Styrets og daglig leders ansvar for årsregnskapet
Styret og daglig leder (ledelsen) er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet i samsvar med lov og forskrifter, herunder for at det gir et rettvisende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

DRONNINGENS GATE 6 – 0152 OSLO

ASTRID GOLF
Rev.nr. 962432409
Mobil: 900 59 372
agolf@christiania-revision.no

HANNE-KATRIN UVHOLT
Rev.nr. 962451535
Mobil: 906 74 757
hku@christiania-revision.no

HILDE MATHISEN SLETTEBERG
Rev.nr. 962460062
Mobil: 913 07 543
hms@christiania-revision.no

HANNE CATHRINE STRØMBERG
Rev.nr. 962461689
Mobil: 917 21 498
hcs@christiania-revision.no

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet må ledelsen ta standpunkt til foreningens evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet så lenge det ikke er sannsynlig at virksomheten vil bli avviklet.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet
Vårt mål er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir vurdert som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på årsregnskapet.

Det henvises til https://revisorforeningen.no/revisjonsberetninger som inneholder en beskrivelse av revisors oppgaver og plikter.

Uttalelse om øvrige lovmessige krav

Konklusjon om årsberetningen
Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til anvendelse av overskuddet er konsistente med årsregnskapet og i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon
Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av foreningens regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Oslo, 18. februar 2019

HK. Uvholt
Hanne-Katrin Uvholt
statsautorisert revisor

DET NORSKE
HAGESELSKAP

Postboks 53 Manglerud, 0612 Oslo
Tlf: 94 00 93 01
post@hageselskapet.no
hageselskapet.no